

u t ít, òi hi cao

Thi gian gn ây, nheu ngi phàn nàn v vic nn KH&CN kém phát trin. n làm cái c vít cho Samsung không làm ni, chng có sn phm khoa hc nào tm c, ông có chia s gì?

u t cho KH&CN Vit Nam thp, ch yu da vào ngân sách Nhà nc, trong khi ó ngân sách Nhà nc rt khó khn. Trong 2% chi cho KH&CN thì ch có 10% dành chi hot ng nghiên cu, còn li 90% là chi cho u t phát trin và chi thng xuyên, duy trì b máy. Ngha là ch có khong 2 phn nghìn tng chi ngân sách dành cho các nhà khoa hc nghiên cu, trong khi chúng ta li luôn òi hi rt cao. Rng chúng ta là mt nc ln trong khu vc, có i ng các nhà khoa hc rt ông o, ti sao chúng ta li có ít sáng ch, ít công b quc t so vi các nc láng gng?

Nhng rõ ràng chúng ta cha có sn phm khoa hc có tm c?

Chúng ta không có nhng sn phm KH&CN tng xng vi tim nng và i ng. ó là mt im bt cp và hy vng KH&CN s dn c coi là mt lnh vc quan trng u t. Riêng tin dành cho u t nghiên cu ca Tp oàn Samsung ã cao hn nheu so vi toàn b ngân sách chi cho KH&CN Vit Nam, khong hn 1 t USD. Hàn Quc u t phát trin KH&CN cho khi doanh nghiệp nheu gp 10 ln vi u t ca khi nhà nc, tng u t này chim khong 4,5% GDP quc gia trong khi chúng ta ang phn u t 1,5% GDP quc gia. Nói th thy chúng ta nghèo nh th nào trong lnh vc KHCN.

Mt trong nhng bt cp hin nay là sn phm nghiên cu ra không i c vào th trng, B KH&CN làm gì khc phc tình trng này?

Ngh nh ã có nhng còn vng mc chính là do h thng các vn bn quy phm pháp lut không ng b. Gn ây, B KH&CN ã có nhng tác ng mn h a nhng c ch v t ch, t chu trách nhim vào cuc sng. B cng ã xây dng h thng chính sách h tr cho sn phm ca Vit Nam cng nh h thng doanh nghiệp Vit Nam, ct lỗi là a tin b KH&CN vào doanh nghiệp to ra nheu sn phm mi có tính cnh tranh.

Có ngi nói nói i ng giáo s tin s ông nht ông Nam Á nhng công b quc t, sáng ch Vit Nam quá ít?

Bên cnh s u t khiêm tn ca Nhà nc, bên cnh vic xây dng i ng cán b ông v s lng nhng cha cao v cht lng thì mt nguyên nhân rt quan trng là chúng ta cha to c môi trng thc s hp dn i vi ngi làm khoa hc. H phi có phòng thí nghiệm y , có ng nghip gii, t do sáng to, làm vic xã hi cn... Nhng chúng ta cha làm c iu này.

Không th tái c cu bng con ngi c

Nng sut lao ng ca Vit Nam thuc hàng thp trong khu vc khin không ít ngi cm thy bun. Có ý kin cho rng, cht lng nghiên cu khoa hc Vit Nam cng rt kém. Là nc xut khu lúa go hàng u mà hin nay, a phn các gng lúa lai u phi nhp khu t Trung Quc. Ý kin ca ông th nào?

Vit Nam bc vào nn kinh t th trng thì mi th phi b quy lut th trng chi phi. Chúng ta làm ra sn phm, cho dù ta có t khen mình tt n my thì th trng vn là ngi quy t nh sn phm ó sng hay không. ã tng có lúc bia Vn Lc ca Trung Quc tràn ngp Vit Nam, lúc ó bia Hà Ni, bia 333 va t va không cnh tranh c. Nhng bây gì thì chc không th tìm ra bia Vn Lc trên th trng Vit Nam.

Ti sao chúng ta s dng ph bin gng lúa lai Trung Quc trong khi ó các nhà khoa hc Vit Nam to ra hàng trm gng lúa còn tt hn? Các gng lúa lai ca Vit Nam cha th cnh tranh c vi gng lúa lai Trung Quc do gng lúa Trung Quc rt r. Giá tr gia tng ca sn phm go rt thp, thm chí là âm. Vì th, ngi nông dân không có phng án la chn nào tt hn là chn gng lúa lai giá r hn, có h thng dch v tt hn.

Vy tình trng này s đin ra trong bao lâu na?

Vit Nam tr thành nc công nghip thì có l s khc phc c tình trng này. Còn góc trách nhim ca B KH&CN thì s phi i mi, c h thng cùng i mi v t duy i mi, áp dng công ngh th trng mt cách ng b. Chúng ta sng quá lâu trong thi k bao cp ri nên mt vài i mi cha gii quy t cn nguyên. Khi ã thc hin c ng b thì s gii quy t tình trng này.

D án thành lp Vin Khoa hc & Công ngh Vit Nam - Hàn Quc (gi tt là V-KIST) mi ây c d lun khá quan tâm vi nhng chính sách u ãi nh lng vin trng 120 triu ng, ngi thân ca nhà khoa hc c hng tr cp... Kh nng hin thc hóa d án ó nh th nào?

Hin nay, chính sách ãi ng vi nhà khoa hc còn rt hn ch. Tt c nhng ngi làm công n lng nh giáo viên, bác s, thanh tra, kim toán, kim lâm, tòa án... u có ph cp nh ph cp ngh nghip, ph cp thâm niên... riêng các nhà khoa hc thì cha có. Trong khi ó, Vin Kist ca Hàn Quc, h có môi trng làm vic tt nht cho các nhà khoa hc, không thanh tra kim toán quá nheu, không b hn ch bi các quy nh, có phòng thí nghiệm tt, có th vin, có tin lng hp dn thu hút c nhng ngi gii nht...

Áp dng bài hc y vào Vit Nam nh th nào tha ông?

Tôi nhc li câu nói ca B trng Bùi Quang Vinh, chúng ta không th tái c cu nn kinh t bng con ngi c. H thng các vin nghiên cu ca chúng ta c thành lp t nheu nm nay nhng t duy qun lý ang rt c, không tip cn vi nn kinh t th trng. Chúng tôi xây dng mt vin KH&CN theo mô hình Kist, nhng có nhng iu chnh cho phù hp vi iu kin Vit Nam. Ti ây thì Th tng Chính ph s thông qua c ch c bit cho Vkist.

Nheu nhà khoa hc cng bn khon, vin này làm sao thu hút c ngi gii, Vit Nam có ngi gii không...?

Tôi nghĩ chắc hẳn chúng ta có nghi ngại. Nếu có môi trường làm việc tốt, thu nhập ổn định, môi trường sống tốt, có môi trường nghiên cứu và trang thiết bị tốt, thì việc tốt, tốt cả, nhưng nếu không phải xin phép ông bố trong trường, mua tài liệu khoa học không phải xin tiền ông bố trong trường, nhưng nếu giáo sư nằm ngoài trường thì không phải xin phép ông nào cả... thì mới hợp để nghiên cứu làm khoa học.

Ông thầy bác tranh KH&CN Việt Nam có tài sáng không?

Dù còn nhiều khó khăn thì tôi nghĩ rằng bác tranh về KH&CN không quá xấu xa như nhiều người nghĩ đâu. Nó có những điểm sáng và có những thành tựu nhất định. So về kinh tế và môi trường sống, thu nhập mà trường KH&CN ngày 71/143 thì không phải là thấp.

Xin cảm ơn ông!

Ta đang sa lút khoản chi nên sản phẩm cuối cùng, nghĩa là giúp các nhà khoa học không bị thực quá nhiều vào trình độ thực tế, hóa nên chúng ta quá quá. Nhà nước thêm nhấc vào, khi đã thông qua kinh phí là khoản cho nhà khoa học. Nhà khoa học chỉ cần bàn giao cho Nhà nước sản phẩm cuối cùng ứng dụng vì hợp lý, ứng dụng vì thuyết minh cả nhà khoa học là hợp lý. Mọi hóa nên chúng ta không còn có ý nghĩa nữa. Còn hiện nay chúng ta bắt các nhà khoa học phải "nói đi" những vấn đề mà không chấp nhận và thanh quyết toán cho họ.

Theo <http://kienthuc.net.vn/>